

Årsrapport 2021

HelseOmsorg21-rådet

HelseOmsorg21-rådet er oppnevnt av Helse- og omsorgsdepartementet. Nåværende råd ble oppnevnt 02.01.2020. Rådet består av 16 medlemmer med representanter fra universitets- og høyskolesektoren, spesialisthelsetjenesten, kommunesektoren og fastlegene, instituttsektor, næringslivet og frivillig sektor/brukerorganisasjoner.

Formål

HelseOmsorg21-rådet (Rådet) skal være en nasjonal dialogarena mellom den offentlige sentrale helseforvaltningen, offentlige helse- og omsorgstjenester, universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren, privat sektor og brukerorganisasjonene. Gjennom å legge til rette for samarbeid om helse- og omsorgsforskning, innovasjon og næringsutvikling, skal Rådet bidra til god folkehelse, effektive helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet og verdiskaping. Rådet skal delta i samfunnsdebatten, sette agenda for strategiske temaer, kommunisere gjennom valgte kanaler og nettsiden for HelseOmsorg21. Mandatet gjelder for perioden 2. januar 2020 til 2. januar 2024.

Oppgaver

- Rådet skal bidra til en koordinert og helhetlig oppfølging av HelseOmsorg21- strategien
- Rådet har en rådgivende rolle ovenfor de ulike aktørene
- Rådet skal se hen til mål og tiltak i relevante stortingsmeldinger og nasjonale strategier og initiativ som er lagt frem i etterkant av HelseOmsorg21 strategien
- Rådet skal gi råd om videreutvikling av HelseOmsorg21 Monitor
- For øvrig definerer Rådet hvilke oppgaver som er hensiktsmessige å gjøre for å bidra til å nå sitt formål

Rådsmøter i 2021

Rådet har hatt seks ordinære rådsmøter i 2021. På grunn av covid-19 pandemien har fem av møtene vært digitale.

Handlingsplan 2020 – 2021

Rådets handlingsplan for 2020 – 2021 ble utarbeidet i 2020 og videreutviklet med målformuleringer for alle hovedområdene i 2021. Handlingsplanen inneholder følgende hovedområder:

- Hjemmemarked, næringsutvikling og innovative anskaffelser
- Teknologi og digitalisering
- Kunnskapsløft for kommunene
- Kliniske studier som en integrert del av helsetjenesten
- Bærekraft i helsetjenesten

Mål for hovedområdene og aktiviteter gjennomført i 2021 er beskrevet i tabeller under.

Hjemmemarked, næringsutvikling og innovative anskaffelser

	Hovedmål	Delmål
Økosystem	Styrke økosystemet/strukturen for helsenæringsutvikling i Norge	- Synliggjøre styrker og svakheter i det norske økosystemet for helsenæringsutvikling og foreslå mulige forbedringstiltak - Påvirke aktører i økosystemet til å imøtekomme bedre helsenærings utfordringer og behov - Påvirke bevilgende myndigheter/virkemiddelapparatet til å innføre bedre tilpassede støtteordninger for helsenæringsutvikling
Hjemmemarked	Videreutvikle et profesjonisert og bærekraftig hjemmemarked for norsk helsenærings	- Bidra til å styrke og profesjonalisere samarbeidet mellom offentlige aktører om IOA og skalering - Bidra til å styrke helsetjenestens forståelse av sin rolle som strategisk innkjøper og mulighet for å bidra til næringsutvikling i Norge. - Sørge for at behandlingen av Meld. St. 30 En innovativ offentlig sektor inkluderer viktige perspektiver fra offentlig helsetjenester
IOA	Økt kompetanse og kunnskap om IOA i norsk helsesektor (helsetjenesten og helsenærings)	- Øke kunnskapen om potensialet, mulighetene, utfordringene og effektene knyttet til bruken av IOA spesielt i helsetjenestene - Styrke kjennskapet til og kompetansen rundt prosessene for IOA i helsetjenesten og helsenærings
Kultur	Styrke kulturen for næringsutvikling innenfor helse i alle sektorer	- Slå fast HO21-rådets rolle som pådriver for næringsutvikling og tillitsfullt samarbeid innenfor helse - Sørge for at regjeringens tiltak innenfor lederutvikling, oppdragsbrev og andre aktiviteter er tydelige og virkningsfulle - Gi aktørene i helsetjenestene og UoH-sektoren mer kjennskap til hvorfor de skal engasjere seg i næringsutvikling
Aktiviteter i 2021		
Dialogmøte "Innovasjon - fra behov til anskaffelse" mellom Rådet og aktører fra spesialisthelsetjenesten. Deltagelse blant annet fra Sykehusinnkjøp og næringsliv. Juni 2021		
Dialogmøte "Innovasjon - fra behov til anskaffelse i kommunene" mellom Rådet og aktører innenfor kommunale helsetjenester. Deltagelse fra blant annet innovasjons og anskaffelsesmiljøer i kommuner og næringsliv. Oktober 2021		
Forberedende dialog med en rekke aktører (KS, KS Innkjøpsforum (KSI), Sykehusinnkjøp, Norway Health Tech, Oslo Cancer Cluster, Norwegian Smart Care Cluster, Lifescience Cluster, IKT-Norge, LMI, Melanor, NHO, Leverandørutviklingsprogrammet (LUP), C3/BI, direktorater, ulike kommuner, bedrifter, enkelte prosjekter (Innovative offentlige anskaffelser) om mulig tema, eksempler og barrierer. Sekretariatet vår og høst 2021		
Dialog med Oslo Economics og Helse- og omsorgsdepartementet om rapporten Kartlegging av restkapasitet i laboratorier og infrastruktur for testing og pilotering med relevans for helsenærings . Statssekretær Anne Grethe Erlandsen deltok i presentasjonen og mottok rapporten. Januar 2021		
Innlegg i Anbud365.no om at helsetjenesten må styrke forståelsen av sin rolle som strategisk innkjøper og øke kompetanse og kunnskap om innovative anskaffelser. September 2021		

Teknologi og digitalisering

	Hovedmål	Delmål
Helsedata	Økt tillit til styring, regulering og forvaltning av helsedata	- Økt kunnskap om og bedre samordning av de ulike lover og regulering for eierskap, forvaltning og bruk av helsedata - Være pådriver for enklere innhenting av data fra journal til register og støtte opp om kvalitetshevede tiltak for helsedata fra offentlige kilder - Økt kjennskap til nytten av helsedata for forskning og bedre folkehelse, behandlingstilbud og helsetjenester

Effekter	Økt kunnskap om effekter av innføring av teknologi og digitalisering i helsetjenesten og hos individet	– Bidra til økt bevisstgjøring og mer kunnskap om effekter av teknologi og digitalisering på innbyggere/brukere av tjenestene – Være pådriver for økt finansieringen av FoU innenfor helseøkonomi og modeller for kost-nytte beregninger – Fremme prinsippene om ansvarlig forskning og innovasjon (RRI) inkludert god og riktig brukerinvolvering ved utvikling og innføring av ny teknologi og digitalisering i tjenestene
Forutsetninger	Norge er et foregangsland for digitaliserte helse- og omsorgstjenester	– Økt kunnskap og bevisstgjøring rundt forutsetninger for digitalisering og innføring av ny teknologi i helse- og omsorgstjenestene – Fungere som pådriver for mer pasientnære og sammenhengende tjenester gjennom økt bruk av digitalisering og teknologi – Være støttespiller for de mange andre som holder i dette temaet

Aktiviteter i 2021

[Kronikk](#) i Dagsavisen og Rogalands avis: Helsedata redder liv. November 2021

[Høringssvar](#) til forslag til forskrift om løsning for tilgjengeliggjøring av helsedata. September 2021

Dialog med Direktoratet for e-helse om oppdraget direktoratet har fått fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) om å levere en anbefaling om bruk av forskning, innovasjon og næringsutvikling for å styrke gjennomføringskraften på e-helseområdet. Februar og september 2021

Dialog med Direktoratet for e-helse om finansieringsmodell for Helseanalyseplattformen og Helsedataservice. Januar 2021

Muntlig innspill til Helse- og omsorgsdepartementet om norsk deltagelse i EU prosjektet Towards the European Health Data Space (TEHDAS). Juni 2021

Internseminar om lovreguleringer på helsedataområdet. Juni 2021

Dialog/innspillsmøter med en rekke aktører (SINTEF, OsloMet, Nasjonalt senter for e-helseforskning, Legeforeningens IT-utvalg (repr. med en fastlege), pasient- og brukerombud, Center for Connected Care/C3) om pågående aktiviteter og eventuelle kunnskapshull og utfordringer knyttet til utvikling og innføring av videokonsultasjoner/digital oppfølging. Sekretariatet våren 2021

Et kunnskapsløft for kommunene

Hovedmål	Økt forskning og innovasjon i og for de kommunale helse- og omsorgstjenestene.
Kommunens strategiske forskningsorgan KSF	Fortsette å støtte opp om etableringen og videreutviklingen av KSF
Kunnskap og innovasjon	Bidra til økt forståelse og større fokus på behovene for kunnskap og innovasjon i de kommunale helse- og omsorgstjenestene
FoUI-midler	Bidra til at en økt andel av de totale helserelaterte FoUI-midlene går til forskning og innovasjon i og for kommunene
Samarbeid og læring	Bidra til økt samarbeid og mer læring mellom aktørene i kommunal sektor og mellom kommunesektoren og andre offentlige og private aktører
Aktiviteter i 2021	
Kronikk i Dagens medisin: Forskning i kommunene gir bedre helse og velferd. Februar 2021	
Dialog med prosjektleder for Kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF) Gunilla Martinsson om status og videreutvikling av KSF. Rådet og sekretariatet. Våren 2021	

Kliniske studier som en integrert del av helsetjenesten

	Hovedmål	Delmål
Flere studier i kommunene	Flere kliniske studier i den kommunale helse- og omsorgstjenesten	- Fortsette å støtte opp om etableringen og videreutviklingen av KSF - Bidra til økt kunnskap om kliniske studier i den kommunale helse- og omsorgstjenesten - Økt forståelse for behovet for flere studier og kunnskap om ikke-medikamentelle intervensjoner og om sykdommer med stor sykdomsbyrde
Kliniske studier er integrert	Kliniske studier er en integrert del av helse- og omsorgstjenesten	- Skape økt forståelse hos alle målgrupper for mulighetene som kliniske studier gir for bedre pasientbehandling - Bidra til at Norge er et attraktivt utprøverland - Bidra til at mer effektive og integrerte systemer og støttefunksjoner for kliniske studier utvikles og tas i bruk
Aktiviteter i 2021		
Kronikk i Dagens Medisin: Følg opp Riksrevisjonens rapport om kliniske studier! November 2021		
Kronikk i Bergens Tidende: Du gjør helsetjenesten bedre. Mai 2021		
Kommentarer til Nasjonal handlingsplan for kliniske studier – brev til Helse- og omsorgsdepartementet. Februar 2021		
Statssekretær Anne-Grethe Erlandsen innledet og presenterte hovedtrekkene i Nasjonal handlingsplan for kliniske studier. Januar 2021.		

Bærekraft i helsetjenesten

	Hovedmål
Prosess og retning	Bidra til å skape en prosess og sette retning for dialog om en bærekraftig helsetjeneste.
Fremtidsbilde	Øke forståelsen av hva en bærekraftig helsetjeneste er og elementer/"gater" som er viktige for å nå det ønskende fremtidsbildet for den norske helsetjenesten.
Endringsbehov	Øke forståelsen av endringsbehovet og stimulere til økt omstillingstempo.
Aktiviteter i 2021	
Brev til Helse- og omsorgsdepartementet om Bærekraftig helsetjeneste. April 2021	

Annet

Aktiviteter i 2021
Høringsinnspill til Regjeringens Langtidsplan for forskning og utdanning. Høst 2021
HelseOmsorg21-monitoren: Kartlegging av brukermedvirkning i norsk helseforskning. Prosjekt våren 2021, se omtale under HelseOmsorg21-monitor.
Utarbeidelse av HelseOmsorg21-rådets kommunikasjonsplan. November 2021

HelseOmsorg21-monitor

Forskningsrådet i samarbeid med HelseOmsorg21-rådet har fortsatt å drifte og videreutvikle monitoren i henhold til formålet.

2021 utviklet HelseOmsorg21-monitor i samarbeid med brukerorganisasjoner og andre forskningsfinansierende institusjoner et spørreskjema for kartlegging av brukermedvirkning i helseforskningen. Spørreskjemaet er testet ut på Forskningsrådsprosjekter innen budsjettformålene BEDREHELSE og BEHANDLING som ble avsluttet i 2020. Målet er at en større del av Forskningsrådets helseportefølje skal omfattes i neste kartlegging.

I monitoren er nå figurer med informasjon om kliniske behandlingsstudier i helseforetakene nå tilgjengelige, og det utvikles figurer for forskning innen kvinnehelse og forskning knyttet til kommunale helse og omsorgstjenester.

Medlemmer av HelseOmsorg21-rådet 2021

- Sveinung Hole (leder), Trond Mohn Stiftelsen, Bergen (til 31.7.2021)
- Baard Christian Schem, Helse Vest
- Camilla Stoltenberg, Folkehelseinstituttet, Oslo (til 19.2.2021)
- Erlend Smeland, Oslo Universitetssykehus, Oslo
- Esperanza Diaz, Folkehelseinstituttet og UiB, Bergen
- Gro Jamtvedt, OsloMet, Oslo
- Ingrid Stenstadvold Ross, Kreftforeningen
- Karita Bekkemellem, Legemiddelindustrien (LMI), Oslo (til 31.12.2021)
- Kathrine Myhre, Patentstyret, Oslo (til 15.10.2021)
- Knut-Inge Klepp, Folkehelseinstituttet, Oslo (fra 15.4.2021)
- Kristin Weidemann Wieland, KS, Oslo
- Lilly Ann Elvestad, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Oslo
- Marte Kvittum Tangen, Norsk Forening for Allmenntilleggsmedisin (NFA), Tynset
- Siri Forsmo, NTNU, Trondheim (fra 15.4.2021)
- Stein Olav Skrøvseth, Nasjonalt senter for e-helse-forskning, Tromsø
- Tarje Bjørgum, NHO, Abelia, Oslo
- Wenche Dehli, Trondheim kommune
- Øivind Enger, Sarsia Seed, Bergen (fra 18.11.2021)

HelseOmsorg21-rådets sekretariat 2021

Ansvar for HelseOmsorg21-rådets sekretariat er lagt til Norges forskningsråd og avdeling for Helseforskning- og helseinnovasjon, avdelingsdirektør Ole Johan Borge.

Sekretariatet har fire medlemmer. Inkludert HelseOmsorg21-monitorarbeidet utgjør sekretariatet ca. 2,5 årsverk.

- Spesialrådgiver, Henrietta Blankson
- Seniorrådgiver Ina Kathrine Dahlsveen
- Seniorrådgiver Hege Strand Mikkelsen
- Seniorrådgiver Frode Hovland, HelseOmsorg21-monitor